

1.10.2001

Peruskoulun rehtoreille/johtajille, teknistä työtä opettaville opettajille,
Kalustonhoitajille ja kouluisännille

REHTORIEN/JOHTAJIEN, OPETTAJIEN JA SUUNNITTELIJOIDEN VASTUU OPETUSTYÖSSÄ

Helsingin opetusviraston työsuojeluneuvottelukunta haluaa muistuttaa rehtorien/johtajien, opettajien ja suunnittelijoiden vastuusta opetustyössä.

Vuosittain teknisen työn opetuksessa sattuu useita tapaturmia.

Opettajalla ja rehtorilla on jakamaton vastuu turvallisesta opetuksesta. Oikeudenkäynneissä korvausten saamiseksi joudutaan aina toteamaan mahdollinen syyllisyys. Vakuutukset korvaavat hoidon, mutta eivät pysyvää vammaa. Monissa tapauksissa opettaja ja rehtori on tuomittu lisäksi sakkoihin, jos on osoitettu työsuojelullisia laiminlyöntejä.

Teknisen työn opetuksen ryhmäkokoja päätettäessä koulun tasolla on pedagogisten tavoitteiden lisäksi otettava huomioon opetustilan koko, valvottavuus ja oppilastyöpaikkojen määrä. Rehtoreiden toivottaisiin ymmärtävän, että kuudentoista oppilaan ryhmäkoko on aivan riittävän suuri haaste taitavalle ja pätevälle teknisen työn opettajalle.

Opetushallituksen uusissa tilasuunnitteluryhmän tekemissä piirustuksissa on yksiselitteisesti lähdetty kuudestoista oppilastyöpaikasta. Myös kotitalouden ja tekstiilityön tilojen uusissa suunnitteluohjeissa työpaikkojen määrä on kuusitoista. Kemian, fysiikan ja biologian laboratoriotöissä turvallinen ryhmäkokomaksimi on myös kuusitoista. Jos on useita maahanmuuttajia opetusryhmässä, tulee ryhmän koko harkita tarkkaan. Pelkästään maahanmuuttaja-, tai erityisopetusryhmän oppilaiden määrä tulee tarkoin harkita työturvallisuuden kannalta.

Ylisuuri ryhmä on suuri riski sekä rehtorille että opettajalle. Taloudellisin perustein riskinottoa on vaikea perustella.

Teknisen työn opetusta saavat antaa vain sellaiset opettajat, jotka hallitsevat opettamisen ja työskentelyn koneilla ja laitteilla. Rehtorin valitessa opettajalle sijaista on varmistettava sijaisen ammattitaito. Alaa hallitsematonta sijaista ei saa käyttää, vaan ryhmälle on järjestettävä muuta opetusta.

1.10.2001

Jos kouluun on tullut uusia teknistä työtä opettavia opettajia, on syytä muistuttaa työturvallisuuslain 9:n §:n säätämistä velvoitteista ja perehdyttää opettajat koulun tiloihin, koneisiin ja laitteisiin. Asiantuntijoina voidaan käyttää koulun koneisiin ja laitteisiin perehtyneitä opettajia, kalustonhoitajia tai pyytää tarvittaessa koulutusapua työsuojeluneuvottelukunnalta.

Jos koulussa on useita teknistä työtä opettavia opettajia on syytä koulun tasolla sopia teknisen työn tilojen vastuuhenkilö. Hänelle voidaan keskittää halutessa myös materiaalien hankinta. Vastuuhenkilön tulee huolehtia yhdessä toisten opettajien kanssa teknisen työn tilojen turvallisuudesta ja järjestyksestä. Vastuuhenkilö pitää yhteyttä kalustonhoidon päällikköön koneiden ja laitteiden huolto- ja korjausasioissa.

Opettajan on muistettava se, että hän ei saa jättää ryhmää omin päin työskentelemään. Jos opettaja joutuu jostain syystä poistumaan luokasta hetkeksi, hänen on kytkettävä kaikki koneet pois päältä ja muutenkin huolehdittava kaikin keinoin työturvallisuudesta.

Perusopetuksen 3-6 luokilla oppilaat eivät saa käyttää vannesahaa, pyörösahaa eikä oikotasohöylää. Puusorvia ja nauhahiomakonetta 5-6 luokan oppilaat saavat käyttää vain, kun oppilailla on siihen valmius ja kun se tehdään opettajan välittömässä valvonnassa.

Tiedot sallittujen koneiden ja laitteiden käytöstä eri luokka-asteilla saa Opetushallituksen julkaisemasta Käsiyön Työturvallisuusoppaasta.

Koneita käytettäessä on syytä varmistaa, ettei oppilaalla ole mitään koneisiin mahdollisesti tarttuvia osia, nauhoja, liinoja tai ketjuja. Kokokasvosuojuksen käyttö suojaa silmät, kasvot ja sitoo tukan. Taottaessa ja hitsattaessa tulee käyttää suojaesiliinaa, suojakäsineitä ja suojalaseja. Opettaja vastaa siitä, että oppilas osaa turvallisesti käyttää työstökoneetta tai laitetta. Viallisen koneen käyttö on estettävä.

Oppilaita ohjataan koneiden, välineiden ja työtarvikkeiden paikoilleen laittoon. Koneet ja laitteet pidetään puhtaina. Opettaja ja/tai kalustonhoitaja tarkistaa koneiden kunnan säännöllisesti. Opettaja sopii kouluhuoltajien kanssa pelisäännöistä, mikä työ kuuluu opettajille, oppilaille ja kouluhuoltajille. Siisteys ja järjestys on työtiloissa ja varastoissa opetuksellisesti sekä työturvallisuuden näkökulmasta tärkeää. Pölyhaittaa voidaan vähentää, jos jokainen oppilasryhmä tuntien jälkeen siivoaa työtasot ja koneet sekä korjaa lattioilta ylimääräiset tavarat pois.

Ensiapukaappi on pidettävä asiallisessa kunnossa. Opettajan on hyvä tietää oppilaiden sairauksista, jotka vaikuttavat työturvallisuuteen. Opettajalla tulee olla ensiapukoulutus.

1.10.2001

Kaasupullojen sulku- tai pääventtiilien sulkeminen on tärkeää aina käytön jälkeen. Työpäivän jälkeen on erityisesti varmistettava, että hitsauskaasujen ja nestekaasun pullo- ja putkiston pääventtiilit tulevat suljetuiksi. Mig-suojakaasun pulloventtiili pitää muistaa myös sulkea. Putkiston pää- ja pulloventtiilien sekä kaasuputkien että letkujen pitävyys on syytä ajoittain tarkistaa saippualliuoksella. Palosammuttimet on huollettava ohjeiden mukaan. Sammutuspeite ja palokäsine sijoitetaan kuumakäsittelytilaan. Varaudutaan tulipalotilanteisiin ja annetaan toiminta- ja poistumisohjeita.

Työturvallista lukuvuotta!

Helsingissä 2. lokakuuta 2001

Jouko Pekkarinen
työsuojeluneuvottelukunnan
puheenjohtaja

Timo Ilmarinen
työsuojelupäällikkö